

PAGEO

PALLAS ATHÉNÉ
GEOPOLITIKAI
ALAPÍTVÁNY

Közösségi tervezés lehetőségei a nyomornegyed- fejlesztésben

CZIRJÁK RÁHEL

2017.10.20.

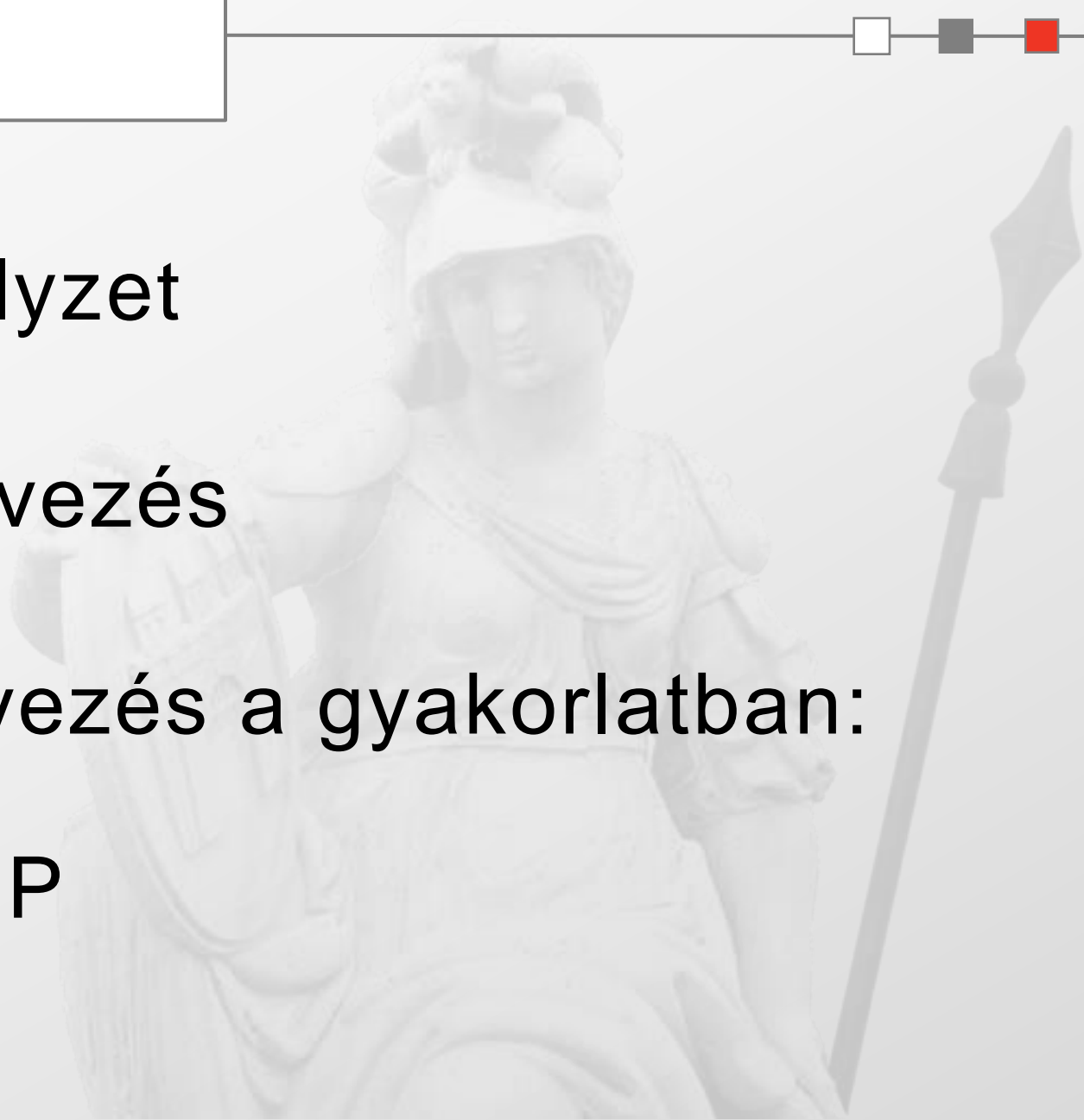

Előadás vázlat

- Nyomornegyed-helyzet
- Belső vs. külső tervezés
- Belső és külső tervezés a gyakorlatban:

KENSUP – BiP:PUP

„Nyomornegyed-helyzet”

- Afrika városi lakosság száma:
 - 1950: 33 millió
 - 2014: 455,3 millió
 - 2050: 1,3 milliárd
- Lakosság szám növekedés > infrastruktúra, formális munkaerőpiac → urbanizációs válság
- Nyomornegyed lakók: 881 millió (globális városi lakosság ~25%-a); Afrikában: 56%
- 2020: +1 milliárd fő a fejlődő világ városaiban (WUP, 2014)

Belső vs. külső tervezés

• Külső/szakértői tervezés

- Információ a szakértő kezében összpontosul
- Szakértő azonosítja a problémákat
- Érintettek tájékoztatása a folyamat végén
- Probléma: nem a szakmaiság, hanem a nézőpont
- (Hiány modell is lehet)

• Belső/közösségi tervezés

- Szakember: facilitátor
- Probléma feltárása: közösség végzi
- Megoldás kidolgozása az érintettek által
- Érintettség → felelősségérzet → sikeres(ebb) megvalósítás, fenntartás
- Érték alapú megközelítés

Közösségi tervezés előnyei

- (Érintettek által megfogalmazott) valós problémákra reagál
- Megoszlanak a befektetett erőforrások (idő, pénz, munkaerő, döntési felelősség) a szereplők (döntéshozók, kedvezményezettek) között
- Tanulási folyamat → új készségek, képessé tétel
- Hiánymodell helyett érték alapú megközelítés: tanulási folyamat képessé tétel → hosszú távú fenntarthatóság

Közösségi tervezés korlátai

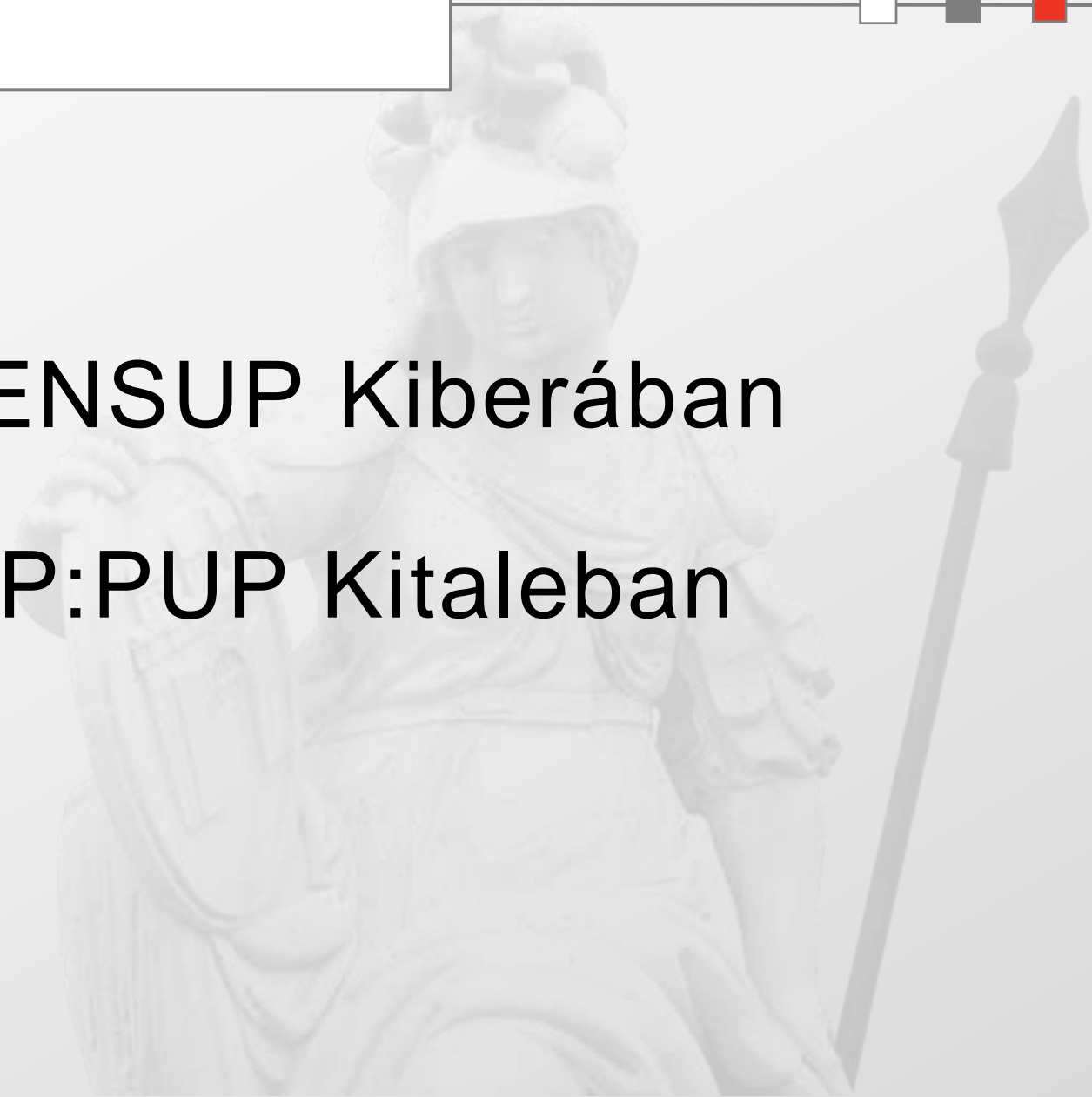
- Külső tervezéshez képest nagyobb energiaráfordítás
- Sokszereplős → nagyobb a konfliktusok valószínűsége (→ lassabb)
- Konszenzusus megoldás lehet, hogy szuboptimális a probléma szempontjából

Külső és belső fejlesztés a gyakorlatban

- Külső tervezés: KENSUP Kiberában
- Belső tervezés: BiP:PUP Kitaleban

0 5 10 Kilometres

Kibera és a KENSUP 2.

- Kenya Slum Upgrading Programme – KENSUP: 2001, 2004-
- Nairobib, Kisumu, Mavoko, Mombasa, Thika
- Komplex program (összesen 8 db): alapinfrastruktúra, lakhatás, bevétel, stb. → 2 Kiberában: Kibera Integrált Víz- Szanitációs- és Hulladékmenedzsment Projekt, Kiberai Slum-fejlesztő Kezdeményezés
- Résztvevők: ENSZ-HABITAT, kormány, helyi hatóságok, érintett közösségek, civil szervezetek, magánszektor
- Partnerség, de top down → érintettek bevonása nélkül

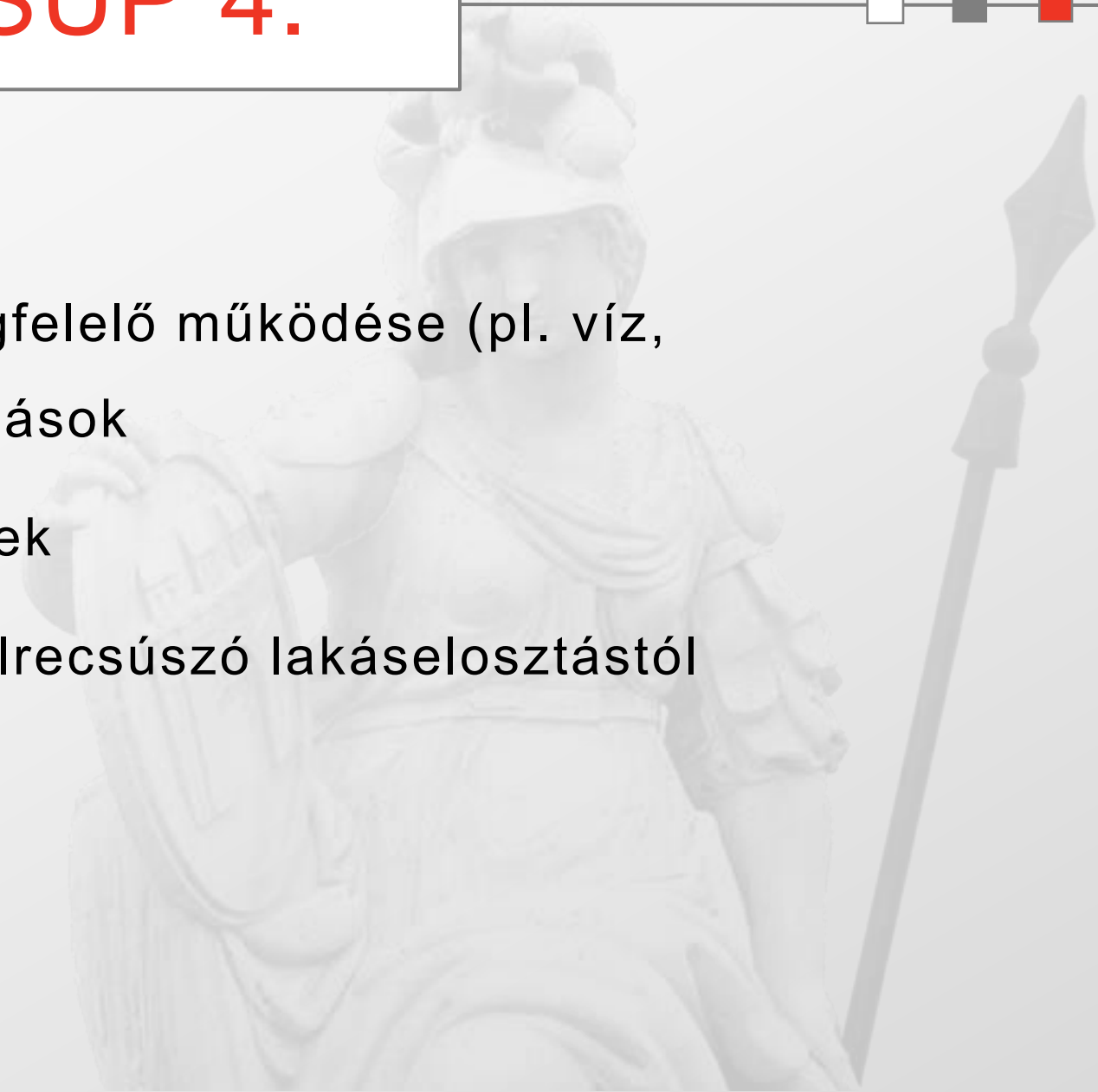

Kibera és a KENSUP 4.

Problémák:

- Kiépült rendszerek nem megfelelő működése (pl. víz, hulladékszállítás, áram); lopások
- Magasabb lakhatási költségek
- Félelem a korrupció miatt félrecsúszó lakáselosztástól
- Esetleges dzsentrifikáció
- Bérbeadás-visszaköltözés

Kitale és a BiP:PUP 1.

- Kitale: 220 000 → 65% nyomornegyedlakó
- Building in Partnership: Participatory Urban Planning: Nemzetközi Fejlesztési Minisztérium (UK)
- Kivitelezés és irányítás: Intermediate Technology Development Group
- Kenyai Helyi Önkormányzati Reform Program (1996) → Helyi Hatósági Szolgáltatási Terv (központi források 5%-a) → tervezési ciklusba érintettek bevonása:
 - Közvélemény; részvételi leltár
 - Választókerületi szintű konzultáció → Kipsongo, Shimona la Tewa, Tuwan nyomornegyedek

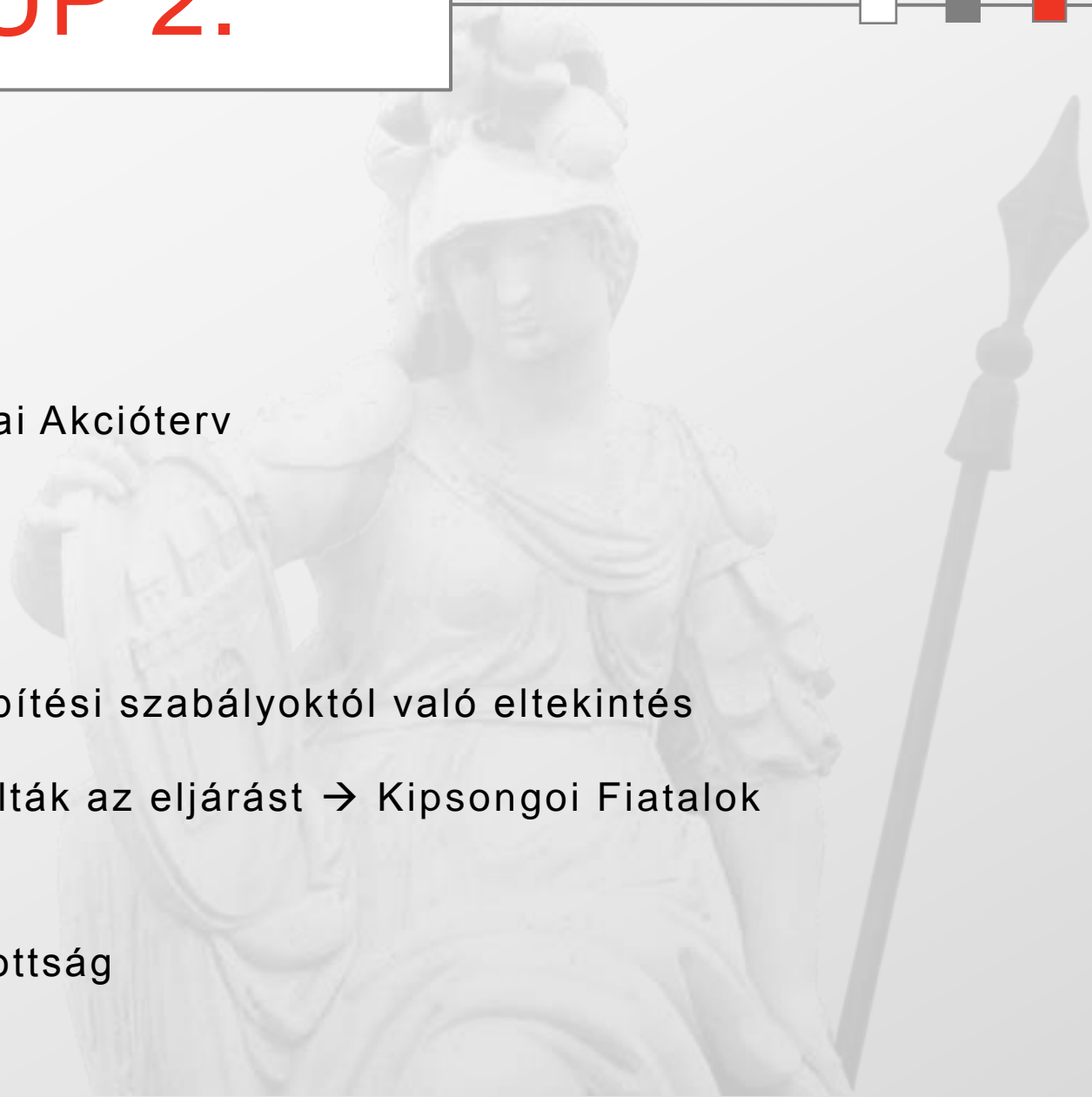

Kitale és a BiP:PUP 2.

Kipsongo:

- 4000 fő, 6ha
- Főleg turkana pásztorok
- Kipsongo Szomszédsági Terv, Stratégiai Akcióterv
- 5 szanitációs blokk:
- 2 WC 2 fürdőszoba/épület
- Önkormányzat: anyagi támogatás és építési szabályoktól való eltekintés
- Stabilizált földtégla → fiatalok megtanulták az eljárást → Kipsongoi Fiatalok Csoportja
- Üzemeltetésre: Víz és Szanitációs Bizottság

KENSUP és BiP:PUP összehasonlítása

Szempon	KENSUP	BiP:PUP
Kezdeményező intézmény	Külső szereplő: HABITAT	Külső szereplő: Nemzetközi Fejlesztési Minisztérium (UK)
Program célja	Életkörülmények javítása	közigazgatási rendszer meglévő tervezési mechanizmusának hatékonyabbá tétele
Társadalmi részvétel szintje	Informálás (külső tervezés)	Partnerség (közösségi tervezés)
Beavatkozás jellege	Komplex, infrastruktúra	Komplex, infrastruktúra is
Probléma definiálója	Külső szereplő	érintettek
Program tágabb kontextusba való integráltsága	Nincs → a külső szereplő távozása után a fenntarthatósága nem garantált	Van: a folyamat a közigazgatási rendszer része

Köszönöm a
figyelmet!

Források

- Anderson, Mark – Mwelu, Keziah (?): Kenyan slum upgrading programs: KISIP & KENSUP. <http://healthycities.berkeley.edu/uploads/1/2/6/1/12619988/kenya.pdf>
- Beke Zsolt Frigyes – Jávor Benedek (2013): Résztvevők és apatikusak. Adalékok a társadalmi részvétel helyzetéhez Magyarországon. Politikatudományi Szemle, 22. 4. 59-89. o.
- Chege, Paul (2006): Participatory Urban Planning and Partnerships Building: Supporting Provision of Access to Basic Services for the Urban Poor: A Case Study Based on Practical Action's (ITDG) Experiences in Kitale, a Secondary Town in Kenya. 15. o. https://www.fig.net/resources/proceedings/fig_proceedings/accra/papers/ts18/ts18_04_chege.pdf
- Chege, Paul – Majale, Michael (2005): Participatory Urban Planning in Kitale, Kenya. Global Urban Research Unit, School of Architecture Planning and Landscape. University of Newcastle Upon Tyne, 105-114. o.
- Czirják Ráhel (2015/a): Urbanizációs válság? Nyomornegyed-probléma London és Nairobi példáján. In: Afrika Tanulmányok, 9. 3-4. 11-37. o.
- Davis, Mike (2006): Planet of Slums. Verso-New Left Books, New York, 228. o.
- Huchzermeyer, M. (2008): Slum Upgrading in Nairobi within the Housing and Basic Services Market: A Housing Rights Concern. In: Journal of Asian and African Studies, 43 1. 19-39. o.
- Jeffrey, Paul (2003): Participative planning and ICT tools; identifying and evaluating the benefits: <http://econference.pict.hu/papers/11/Jeffrey%20-%20Participative%20planning%20and%20ICT%20tools.pdf>
- Jones, Lukorito (2015): Kibera upgrading project full of contradictions. In: Daily Nation, <http://www.nation.co.ke/lifestyle/DN2/Kibera-upgrading-project-full-of-contradictions/-/957860/2764288/-/15m83nrz/-/index.html>

Források

- Keserű Dávid (2010): Fenntartható állapotok?! – Az urbanizáció Afrikában. In Tarrósy István (szerk.) Fenntartható Afrika. Pécs, Publikon Kiadó, 55-74. o.
- MacPherson, L. 2013
- MacPherson, Laura (2013): Participatory Approaches to Slum Upgrading and Poverty Reduction in African Cities. In: Hydra – Interdisciplinary Journal of Social Sciences, 1. 1. 85-95. o.
- mkp.co: Map Kibera Project – Maps and Statistics. <http://mapkiberaproject.yolasite.com/maps-and-statistics.php>
- O'Meara Sheehan, Molly (2003): Szétdarabolt városok egyesítése. In: A világ helyzete 2003 – A Worldwatch Institute jelentése a fenntartható társadalomhoz vezető folyamatról (Worldwatch Institute), Budapest, Föld Napja Alapítvány, 174-202. o.
- Pamoja Trust (2006): An inventory of Slums in Nairobi. Pamoja Trust
- Paul, Samuel (1989): Poverty Alleviation and Participation: The Case for Government-Grassroots Agency Collaboration. In: Economic and Political Weekly, 24. 2. 100-106. o.

Források

- Ricz Judit (2009): Nyomornegyedek, szegénység, bűnözés – van-e kiút? In: Falu–Város–Régió, No. 2., 26-33. o.
- Sain Mátyás (2010): Területfejlesztési füzetek 1. szám: Segédlet a közösségi tervezéshez. Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztési és Építésügyi Szakállamtitkársága (TÉSZÁT), Budapest, 92. o.
- Solymári Dániel (2011): Sebek Afrika szarván – Kenyai közelkép. In? Új Ember, <http://ujember.hu/sebek-afrika-szarvan/>
- UNEP (2009): Kenya: Atlas of Our Changing Environment. Progress Press Co., Malta, 160 o.
- UN-HABITAT (2007/a): Financing for the urban poor. In: Habitat Debate, 13. 1. 1-24. o.
- UN-HABITAT (2007/b): UN-HABITAT and the Kenya Slum Upgrading Programme. UN-HABITAT, Nairobi, 37. o.
- UN-HABITAT (2008): UN-HABITAT and the kenya slum upgrading programme – Strategy Document. UN-HABITAT, Nairobi, 73. o. <https://unhabitat.org/books/un-habitat-and-the-kenya-slum-upgrading-programme-strategy-document/>
- UN-HABITAT (2010) The State of African Cities – Governance, Inequality and Urban Land Markets. Nairobi, UN-HABITAT
- Warah, Rasna (2007): Élet Kiberában. In *A világ helyzete 2007 – Városaink jövője - A Worldwatch Institute jelentése a fenntartható társadalomhoz vezető folyamatról* (Worldwatch Institute), Budapest, Föld Napja Alapítvány.
- WUP (2014): World Urbanization Prospect: The 2014 Revision. United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division. <http://esa.un.org/unpd/wup/CD-ROM/>